

6.1.22 Bodem(leven) cultiveren

Graven noch ploegen

Recente inzichten maken steeds duidelijker dat een gezonde bodem de belangrijkste voorwaarde is om op langere termijn gewassen te kunnen oogsten. Dat betekent o.m. dat de bodem zo weinig mogelijk verstoord of bewerkt wordt, en het jaar rond zoveel mogelijk (bedekt of) begroeid blijft. En dat dinosaurus-zware machines die de bodem verdichten en het bodemleven versmachten en verzuren, vermeden worden. Vooral het (steeds) dieper ploegen (omwille van die verdichting) is erg schadelijk.

Waar 'de bodem cultiveren' voorheen betekende: omwoelen, verkruiden met een cultivator (woeltanden en messen), betekent het nu steeds meer: het bodemleven verzorgen. Daarbij wordt dan vanzelfsprekend iedere verstoring en vergiftiging gemedend.

Een levende bodem slaat CO₂ en water op, de belangrijkste basisbehoeften van planten. Stikstof producerende gewassen en tussengewassen die op het land blijven zorgen voor een levende aarde met veel organisch materiaal, verbindende schimmels en een enorme massa aan micro-leven, van bacteriën tot wormen. Bodemmicrobiologe Elaine Ingham is oprichter van Soil Foodweb Inc. Ze inspireert het cultiveren van een gezonde en levende bodem.

Landbouw zonder ploegen of grond omwoelen wordt no-till (farming) genoemd en is de basis van de Regenerative Agriculture of herstellende landbouw. Edward H. Faulkner is de vader van de no-till (geen grondbewerking) methode. Hij schreef Plowman's Folly in 1943.

De FAO (Voedsel en Landbouw Organisatie van de VN, 2014) stelt: als de landdegradatie in het huidige tempo verdergaat kan de wereld misschien nog 60 jaar oogsten. Regen en wind zorgen dat de vastgereden en kapot geploegde kale, ooit vruchtbare bovenlaag definitief weggespoeld en geblazen wordt.

Prof. Jean Poesen stelt dat er per jaar wereldwijd 35 miljard ton goede aarde of bodemkapitaal volledig verdwijnt (door foute landbouw en overdreven ploegen). De Dust Bowl (jaren '30, vooral 34-36) heeft veel Amerikaanse boeren geleerd hoe het níet moet: ploegen, onbedekte grond, monocultuur zorgt voor uitdroging en erosie.

In de evolutie van het biologisch tuinieren zie we deze trend groeien. Het begon met het bannen van niet-biologische mest- en sproeistoffen, gebruik van aftreksels, bodembedekking met dood materiaal (mulch), combinatieteelt, permacultuur, hernieuwende landbouw en voedselbossen. Iedere verbetering in harmonie met de natuur is een vooruitgang. Waarbij ik wel wil stellen: ik vind dat iedereen die het 'goed' doet alle respect verdient. Ik erger me geregeld aan de heilige criticasters die vinden dat ze het zelf toch net wel nog wat beter doen.

♫ Leven is een terminale ziekte, seksueel overdraagbaar. John Cleese